

Rzym, dnia 18 listopada 1958.

Uzupełnienie św. Kolegium

Stale od stycznia 1952 roku zapowiadany konsystorz dla uzupełnienia Kolegium Kardynalskiego został ustalony na 15 grudnia 1958 r. Jan XXIII wyraźnie uważał uzupełnienie Kolegium Kardynalskiego za jeden ze swych najpilniejszych obowiązków i na samym początku swego panowania do niego przystąpił.

Uderza przede wszystkim liczba Kardynałów, którzy na najbliższym konsystorzu otrzymają kapelusze: jest ich dwudziestu trzech. Zostaje za tym przekroczona liczba 70 ustalona przez Sykstusa V w 1586 r. i podkreślona swoboda Papieża w ustalaniu liczebności i składu swego senatu. Jest to charakterystyczne dla administracji Jana XXIII, nie dającego się krępować przez nieuzasadnione w dzisiejszych czasach tradycje.

Wybór kandydatów nie odbiegł od przewidywań; Kardynałowie zostali wybrani spośród zwykłych trzech kategorii dostojników: spośród Biskupów większych diecezji świata, Nuncjuszy i kierowników dykasterii kurialnych.

12 kapeluszy przypadło biskupom większych diecezji. Na czele ogłoszonej listy stoi Kardynał Montini, Arcybiskup Mediolanu; uporozywie mówi się o tym, że nie będąc Kardynałem, był on na niedawnym konklawe jednym z kandydatów na Papieża. Prócz niego, Kardynałami zostali: Ordynariusze Wenecji i Neapolu; Guadaluajera w Meksyku; Bostonu i Filadelfii w Stanach Zjednoczonych; Bordeaux, Sewilii, Wiednia, Berlina, Montevideo /Urugwaj/, Westminster /Anglia/. Niema w tych nominacjach właściwie żadnej nieoczekiwanej. Polacy oczywiście dostrzegą brak drugiego kapelusza dla Polski; tłumaczyć to można częściowo warunkami obecnie panującymi w Polsce i świadomością tego, jak bardzo purpura kardynalska, znienawidzona w Moskwie, naraziłaby każdego z biskupów w Polsce, któryby ją teraz otrzymał. Podkreślony jest wzrost znaczenia Ameryki: Stany Zjednoczone, gdzie dwóch Kardynałów ostatnio zmarło, dostają nowych dwóch - z wyraźną perspektywą, że niedawno obsadzone lub osieroczone diecezje Chicago i Detroit też przecież niedługo otrzymają kapelusze. Dwóch nowych Kardynałów dla Ameryki łacińskiej podkreśla wagę tego kontynentu dla Kościoła i ostatnio dokonaną organizację tamtejszych władz kościelnych przez odbyte w Rio de Janeiro i Rzymie konferencje biskupów Ameryki łacińskiej.

Dzięki nominacji Arcybiskupa Bordeaux, Francja osiąga niebywałą ilość 8 Kardynałów w św. Kolegium: 6 diecezjalnych i 2 kurialnych. Pięciu nowych Kardynałów wybrano spośród tych, którzy przez dłuższy czas byli czynni w dyplomacji papieskiej. Zasiadają w św. Kolegium Arcybiskupi Giobbe /Nuncjusz w Holandii/, Fietta /Nuncjusz we Włoszech/, Cento /Portugalia/, Chiarlo /b.Nuncjusz w Brazylii/, Cicognani /Stany Zjednoczone/.

Sześciu szefów dykasterii kurialnych zostaje Kardynałami: są to księża Tardini /Pro-Sekretarz Stanu/, Confalonieri /Sekretarz Kongregacji Uniwersytetów i Seminariów/, Jorio /Audytor kamery Ap./, Bracci /Sekretarz Kongregacji Sakramentów/, Roberti /Sekretarz Kongregacji Koncylium/ i Jullien /Dziekan św. Roty Rzymskiej/.

Czy nastąpiło "odmłodzenie" św. Kolegium? Nie może składać się z ludzi młodych senat, do którego się wchodzi po uzyskaniu wybitnych zasług i w którym się zostaje do zgonu.

Wśród "młodych" wymienić można Arcybiskupa Montini /ur. w 1897 r., Arcybiskupa Urbani /ur. 1900/, Arcybiskupa Confalonieri /ur. 1893/, Biskupa Döpfnera /ur. 1913/ i Arcybiskupa Cushinga /ur. 1895/.

Istnieje zawsze zainteresowanie narodowym składem św. Kolegium;

199

nie widać, by to zainteresowanie było miarodajne, gdyż nawet niewłascy Kardynałowie są zwykle na konklawe stronnikami włoskich kandydatów. Tym razem z 23 nowych nominatów 13 jest Włochów, 10 innych narodowości - co nie tworzy w św.Kolegium włoskiej większości. Stosunek Włochów do nie-Włochów będzie: 29 do 46. Natomiast w Kurii rzymskiej obok jednego Francuza, Kardynała Tisserant i jednego Ormianina /Kardynała Agagianian/ znajduje się obecnie drugi Kardynał francuski: jest nim ksiądz André Jullien.

Wracając do spraw polskich podkreślić należy, że choć tym razem żaden z nowych Kardynałów nie jest Polakiem - to ilość nowych Kardynałów, znających Polskę i z nią związanych specjalnym uczuciem przyjaźni i życzliwości, jest niezwykle duża. Arcybiskup Chiarlo był sekretarzem i audytorem w Nuncjaturze w Warszawie między 1922 a 1928. Już jako Nuncjusz w Brazylii został odznaczony Orderem "Orła Białego". Arcybiskupi Montini, Godfrey, Cicognani, Confalonieri i Urbani, księża Brecci, Roberti, Jullien należą do tych, którzy stale wykazywali żywe i przychylnie zainteresowanie sprawami polskimi i u których każda polska sprawa znajdowała zawsze głębokie i życzliwe zrozumienie. Ks.Arcybiskup Montini był od maja do listopada 1923 przydzielony do Nuncjatury w Warszawie, a ks.Arcybiskup Godfrey był w czasie wojny Chergé d'Affaires Stolicy Apostolskiej przy Rządzie R.P. w Londynie i zyskał sobie ogólną sympatię i wdzięczność Polaków. Obei odznaczeni są Wielką Wstęgą Orderu "Polonia Restituta".

- - - - -

Te nominacje Kardynałów wywołają głębokie zmiany w całej Kurii: co najmniej dziewięciu prałatów otrzyma tytuły Ekscelencji i wysokie stanowiska by zapełnić luki, powstałe z powołania do św.Kolegium przedstawicieli Watykanu w Holandii, we Włoszech, w Portugalii, w Stanach Zjednoczonych oraz kierowników Kongregacji Studiów, Sakramentów, Koncylium, św.Roty i Kamery Ap.

- - - - -

Konsystorz jeszcze się nie zebrał, a już obiega Rzym wiadomość z najlepszych źródeł, że następny konsystorz zostanie zwołany w styczniu. Jest w tej wiadomości nadzieja, że ci którzy obecnie w Kolegium Kardynalskim się nie znaleźli, będą mogli być mianowani w tym najbliższym terminie, szczególnie gdy pękły ramy "siedemdziesiątki", liczby ograniczającej dotąd ilość Kardynałów.

- - - - -